

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

Nr

ŁÓDZKIE

4014

1. Obiekt

402/1

SPICHLERZ (1) w założeniu parkowo-folwarcznym
ob. magazyn

2. Czas powstania
1777 r.

3. Miejscowość
SKOMLIN

4. Adres
Skomlin ul. Parkowa
98-346 Skomlin
nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna
sieradzkie
województwo
gmina Skomlin

6. Poprzednie nazwy miejscowości
Zskomelin(?)
Scomlino
Scomlyn

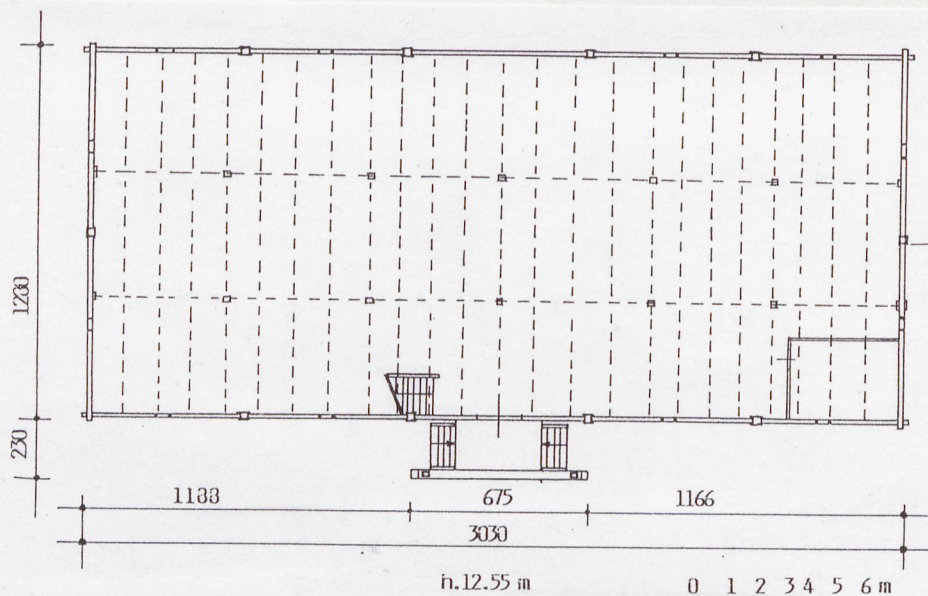
7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975
województwo łódzkie
powiat wieluński

8. Właściciel i jego adres
URZĄD GMINY
w Skomlinie
98-346 Skomlin

9. Użytkownik i jego adres
GMINNA SPÓŁDZIELNIA
„SAMOPOMOC CHŁOPSKA”
W SKOMLINIE

10. Rejestr zabytków

Nr 160/A 958 data 30.12.1967r.
KL.IV-680/864/67.

Skomlin położony jest w kierunku południowo-wschodnim od Wielunia, przy trakcie asfaltowym prowadzącym z Wielunia do Łubnic. Przy Skomlinie zbiegają się z tym traktem szosy z Toplina, Grzesilak, Chotowa i droga z leśniczówki Niedźwiady. Wieś usytuowana jest w terenie łagodnie opadającym w kierunku cieku wodnego wpadającego do Prosny płynącej w odległości ok. 3 kilometrów na południe od Skomlina. Zespół dworski usytuowany został w północno-wschodniej części wsi. Jego układ przestrzenny uległ dość silnemu przekształceniu, szczególnie po rozebraniu dworu i wzniesieniu w jego miejscu gminnej szkoły podstawowej. Ewidencjonowany spichlerz usytuowany jest w kierunku północnym od tej szkoły, po południowo-wschodniej stronie asfaltowej ulicy. Spichlerz ustawiony jest ścianami wzdłużnymi na osi wschód-zachód i zwrócony elewacją frontową na północ, w kierunku obecnej ulicy. Od strony wschodniej rosną drzewa i krzewy.

MATERIAŁ:

Fundamenty murowane z kamienia polnego, na zaprawie wapiennej. Ściany zewnętrzne-drewniane, o konstrukcji mieszanej: sumikowo-łatkowej, z narożnikami o konstrukcji zrębowej, z ostatkami o długości 24 cm obecnie oszalowanymi pionowo deskami. Sumiki o grubości 18 centymetrów a łatki o przekroju 32x20 cm i 52x20 cm. Szczyty-konstrukcji szkieletowej, jednostronnie oszalowane deskami przybitymi pionowo, z węższymi listwami przymocowanymi w miejscu styku desek. Ściany pozostawione w naturalnym kolorze drewna poddanego działaniu zmiennych czynników atmosferycznych.

STROPY: drewniane, belkowe, nagie. Strop przyziemia-belki wsparte na podwalinach (o przekroju 20x18) ułożonych na kamiennych fundamentach. Stropy parteru i piętra-wsparte na ścianach zewnętrznych i dwóch podciągach

Miejscowość Zscomelin

wzmiankowana w źródle z 1210 r. Miała ona przejść na własność klasztoru cystersów k. Przemyślu po śmierci dotychczasowego właściciela Zbramira. W 1245 r. swe prawa do Skomlina zrzekli się na rzecz klasztoru cysterek w Łubnicach-Wierzbietu i Racław. W 1250 roku prawdopodobnie przeniesiono Skomlin na prawa niemieckie. W 1253 r. wieś należała do klasztoru cysterek w Ołoboku. W 1378 roku Skomlin i fortalicję Toplin nadał Władysław Opolczyk Janowi Szoffowi. W rękach Szoffów wieś ta była całkowicie lub częściami w XV i I poł. XVI w. W 1420 r. wzmiankowani Mikołaj i Fryderyk Szoffowie, w 1466-63 r. Piotr Szoff. W następnym roku włości ojca Jana Szoffa i państwa przynależnego

14. Kubatura 3800 m ³	15. Powierzchnia użytkowa 1160 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne spichlerz	17. Użytkowanie obecne magazyn
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja <p>Zapewne w latach 70.XX w.(przed 1978 r.)przeprowadzono gruntowny remont obiektu.Zainpregnowano drewniane ściany,wykonano nowe oszalowanie szczytów,zadaszenie okapów i pokrycie dachu gontem.</p>		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) <p>Stan techniczny obiektu dość dobry.Drewniane ściany zainpregnowane,z zachowanymi ostatkami w narożach. Pokrycie dachu dość szczelne,zachowane ozdobne drzwi wejściowe a także ganek wejściowy.Zachowane dawne okratowanie okien,z zadziiorami,a także wygląd elewacji artykułowanych zadaszonymi,daleko wysuniętymi okapami.</p>	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

22. Biblioteka

Katalog zabytków sztuki w Polsce, T.II, z.12, powiat wieluński, oprac. H. Hohensee-Ciszewska, B. Wolff, s.18 W. Patykiewicz, Szkic monograficzny parafii Skomlin, Częstochowa 1952, mpis w archiwum Częstochowskiego Archiwum Diecezjalnego
Słownik geograficzny Królestwa Polskiego(....), T.X, s.691-92
R. Rosin, Słownik historyczno-geograficzny ziemi wieluńskiej w średniowieczu. Warszawa 1963
Jacques L.Y., Graeve S., Przewodnik po gubernii kaliskiej, Warszawa 1912
Rospond, Słownik etymologiczny miast i gmin PRL, Wrocław 1984
Inwentaryzacja architektoniczno-budowlana zabytkowego spichlerza w Skomlinie, Łódź 1978, mpis w archiwum WKZ Sieradz, oprac. I. Czarnecka, K. Kubiak, J. Warszawa

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Katalog zabytków sztuki w Polsce, T.II, z.12, fot.26
Inwentaryzacja architektoniczno-budowlana zabytkowego spichlerza w Skomlinie(.....)mpis w archiwum WKZ Sieradz(1978 r.)

25. Opracował

tekst..... mgr Stanisław Małyszko 1997 r.

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki Stanisław Małyszko 1997 r.

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. Stanisław Małyszko 1997 r.

imię, nazwisko, data, podpis

u autora zdjęć

miejsce przechowywania negatywów

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

wkładka nr:1,2,3,4

1. Miejscowość.....	Skomlin	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina.....	Skomlin	Spichlerz folwarczny ob.magazyn	cd opisu,zdjęcia
3. Województwo.....	Sieradz		

o przekroju 28x23 cm,niesionych przez pionowe słupy o przekroju 28x28 cm lub 30x36 cm,z mieczami.Belki stropowe o przekroju 26x22 cm,wychodzą poza lico ścian wzdłużnych i zakończone są skromnym profilowaniem.Końce belek stropowych parteru nakryte są daszkiem jednospadowym a piętra- tworzą okap.

Wieżba drewniana,o podstawowej konstrukcji płatwiowo-krokwiowej,wspartej na płatwiach pośrednich.Krokwie tarte,o przekroju 14x14 cm wpuszczone są u dołu w końce belek stropowych piętra.Płatwie pośrednie(20x16 cm) wsparte są na pionowych słupach usztywnionych mieczami z jętkami a także rozporą(20x16 cm) i płatwią.

Dach kryty podwójnie gontem,na łątach(podobnie jak daczki nad wysuniętymi końcami krokwi i podciągów,i daszek nad gankiem wejściowym).

Schody wejściowe-lustrzane,wewnętrzne-drewniane,jednobiegowe,drabinias- te,z poręczą.

Podłogi-drewniane,deskowe,ułożone na belkach stropowych;nad przyziemiem (w pomieszczeniach parteru)-podłoga z dwóch warstw desek.

Otwory okienne w kształcie leżącego prostokąta,z okratowaniem z zadziora mi,od zewnątrz zabezpieczone metalową siatką.

2.

S.Małyшко 1997 r.

Wkładkę założył:

(imię, nazwisko, data)

u autora fot.

Miejsce przechowywania negatywów:

3. 4.

6.

5.

1. Miejscowość.....	Skomlin	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina.....	Skomlin	Spichlerz folwarczny ob.magazyn	cd opisu,zdjęcia
3. Województwo.....	Sieradz		

Drzwi wejściowe(główne) na parter-drewniane,jednoskrzydłowe,spągowe,z ćwiekami

jednostronnie opierzone szerokimi deskami ułożonymi we wzór geometryczny.

Drzwi wejściowe na poddasze-drewniane,dwuskrzydłowe,deskowo-listwowo-zastrzałowe,na zawiasach pasowych.

Spichlerz wzniesiony na rzucie wydłużonego prostokąta,szerokofrontowy,z jednoprzestrzennymi wnętrzami w poziomie poszczególnych kondygnacji.Wnętrza te podzielone dwoma rzędami pionowych słupów niosących tragarze i belki stropu.Od strony frontowej ganek dwukolumnowy,nakrywający rampę i schody zewnętrzne.

Bryła spichlerza zwarta,nie podpiwniczona piętrowa,w kształcie leżącego,wydłużonego prostopadłościanu nakrytego wysokim dachem dwuspadowym z oka pałmi.Od strony frontu parterowy ganek nakryty wysokim dachem jednospadowym.

Podmurówka fragmentarycznie otynkowana lub pobielona;wyżej-elewacje drewniane,pozostawione w naturalnym kolorze drewna poddanego działaniu czynników atmosferycznych.Symetryczne,urozmaicone pionowymi łątkami,poziomymi sumikami a w narożach-ostatkami,oszalowanymi pionowo deskami.Elewacje w poziomie urozmaicone daszkiem jednospadowym krytym gontem a wspartym na wysuniętych końcach krokwi i płatwi(ściany szczytowe) w poziomie stropu parteru.Elewacje przeprute małymi otworami okiennymi w kształcie leżącego prostokąta(zabezpieczonymi od zewnątrz siatką me-

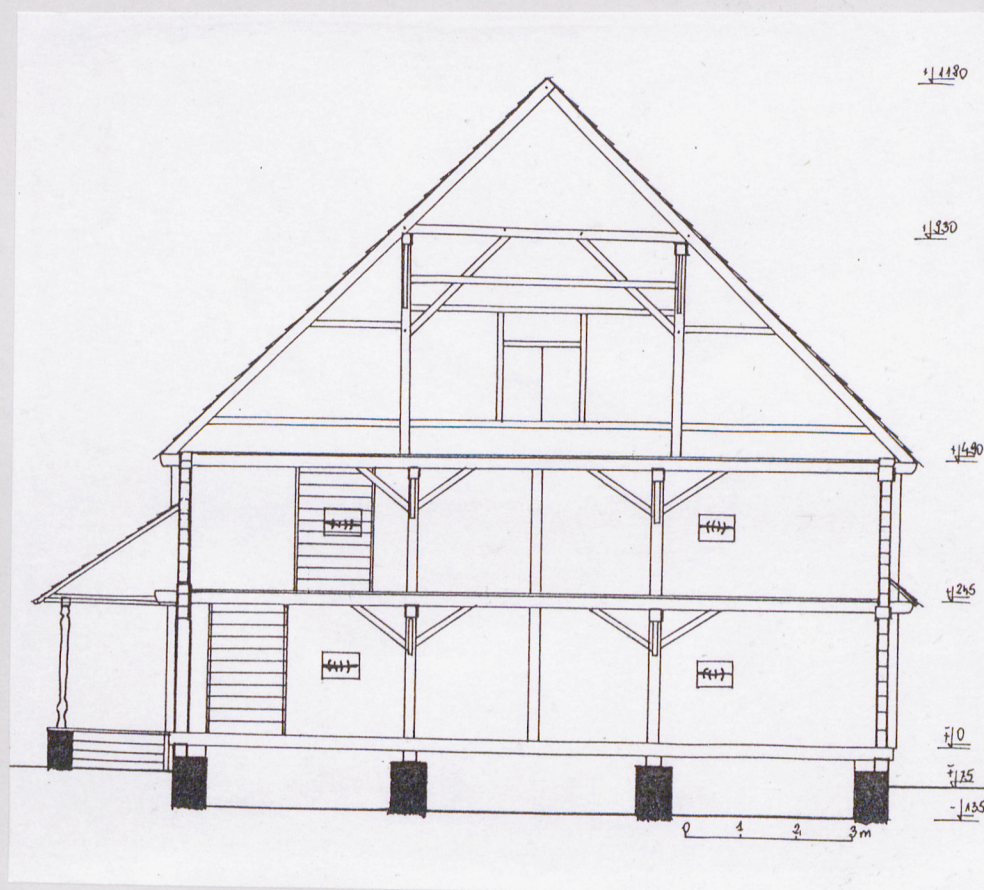
Wkładkę założył:
(imię, nazwisko, data)

u autora fot.

Miejsce przechowywania negatywów:

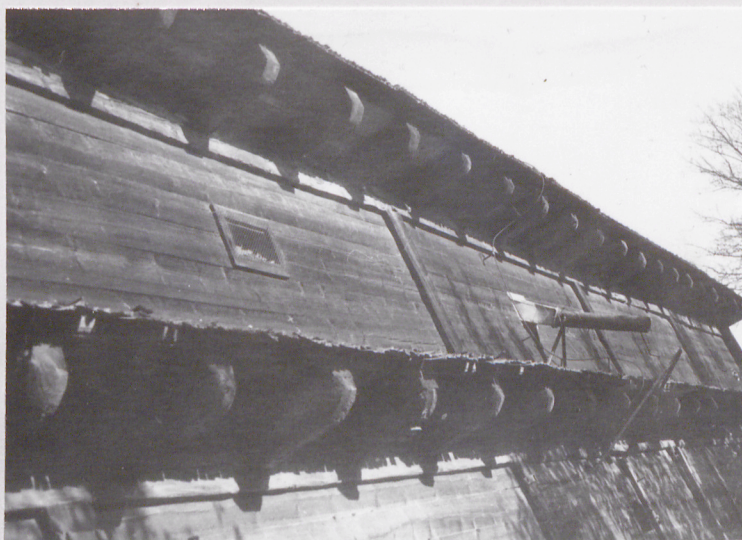
SPIS ZDJĘĆ:

1. Widok na spichlerz od pn.-wsch.
2. Ściana szczytowa, wschodnia
3. Elewacja zachodnia, szczytowa
4. Fragment głównych drzwi wejściowych
5. Widok na ścianę wzdłużną południową
6. Ganek wejściowy do spichlerza
7. Fundament, podwalina, zrąb ścian
8. Drzwi wejściowe w ścianie frontowej
9. Fragment ściany południowej, okapy
10. Elewacja szczytowa, wschodnia
11. Otwór okienny, zadziory
12. Okap piętra
13. Narożnik ścian w poziomie piętra
14. Widok na spichlerz od pd.-wsch.
15. Dolna część ścian-końce belek na podwalinie, zamki ciesielskie

1. Miejscowość.....	Skomlin	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) cd opisu, zdjęcia
2. Gmina.....	Skomlin	Spichlerz folwarczny ob.magazyn	
3. Województwo.....	Sieradz		

talową). Elewacja frontowa (północna) w poziomie parteru pięcioosiowa, piętra-czteroosiowa, symetryczna, z parterowym gankiem wspartym na dwóch drewnianych, ozdobnie profilowanych słupach ustawionych na murku podestu-rampy ze schodami. Ganek nakryty wysokim dachem jednospadowym. Elewacja południowa również czteroosiowa, symetryczna, artykułowana otworami okiennymi podobnie jak dwuosiowe elewacje szczytowe. Szczyty od dołu wydzielone daszkami nakrywającymi końce płatwi; oszalowane pionowe deskami i węższymi listwami; urozmaicone listwą w strefie jętki więźby. Na osi szczytów drzwi analogicznie opierzone jak sąsiednie płaszczyzny szczytu. Instalacja elektryczna, siła, odgromowa.

9.

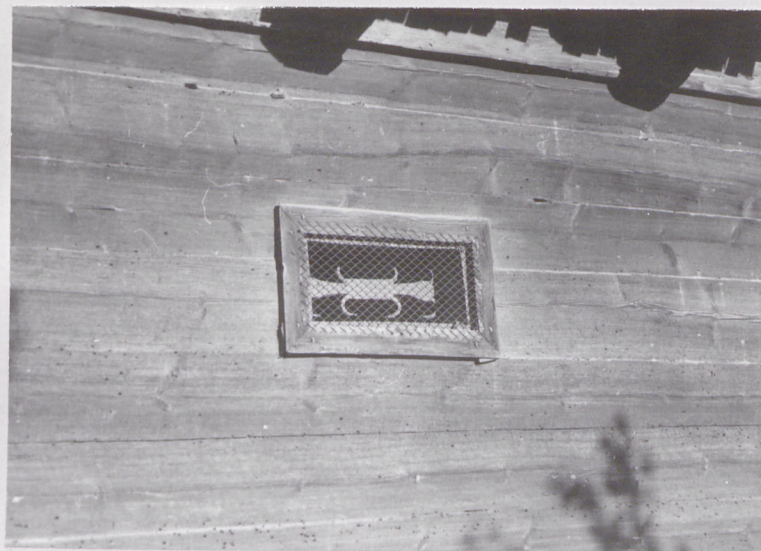

10.

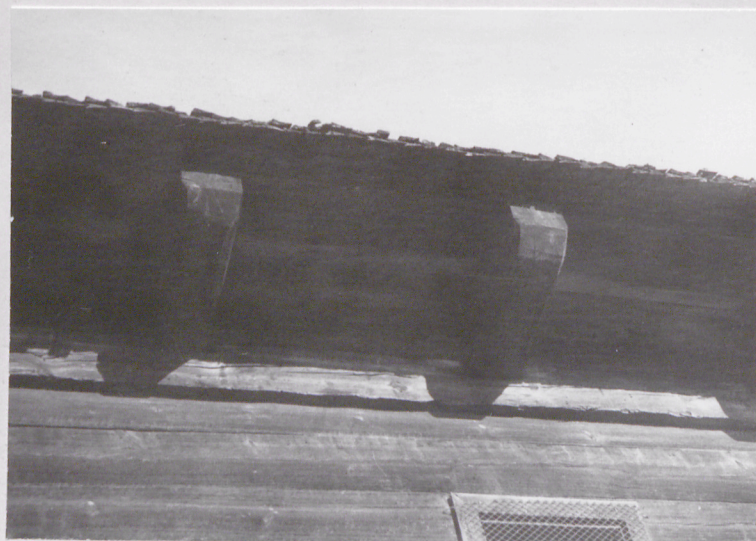
Wkładkę założył: S. Małyszko 1997 r.
(imię, nazwisko, data)

u autora fot.

Miejsce przechowywania negatywów:

11.

12.

13.

14.

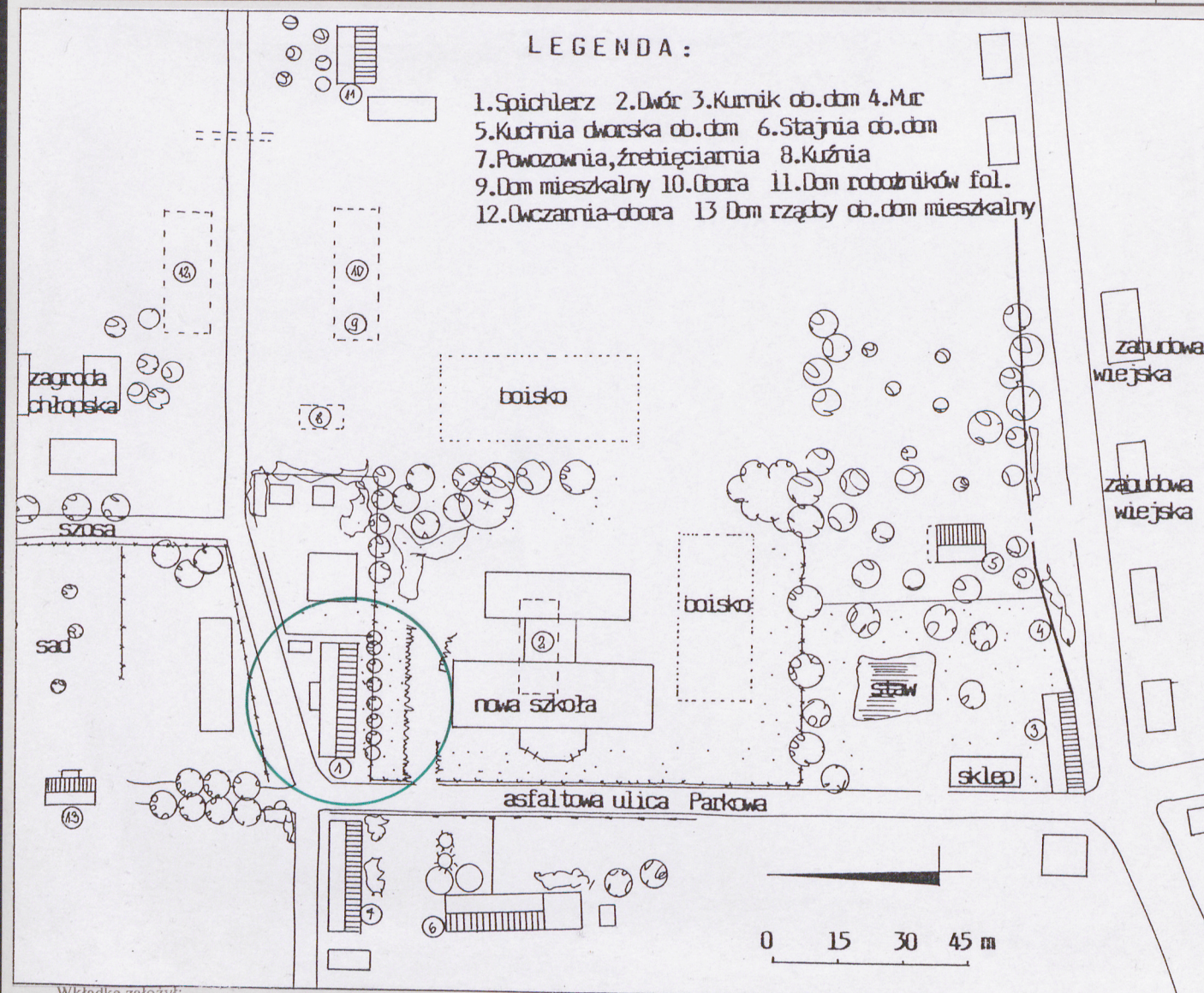

15.

1. Miejscowość Skomlin	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina Skomlin	SPICHLERZ(1) w założeniu parkowo-folw.	historia, plan sytuacyjny
3. Województwo Sieradz		

LEGENDA:

1. Spichlerz 2. Dwór 3. Kurnik ob. dom 4. Mur
5. Kuchnia dworska ob. dom 6. Stajnia ob. dom
7. Powozownia, żrebięciarnia 8. Kuźnia
9. Dom mieszkalny 10. Opora 11. Dom robotników folw.
12. Oczarnia-obora 13. Dom rzadcy ob. dom mieszkalny

ffa i babki odsprzedały Jadwiga i El-
 zbietta Soff(córki Jana).W 1459 roku
 wzmiankowany w Skomlinie pleban Sta-
 nisław.W 1520 roku dawano z folwarku
 dziesięcinę snopkową plebanowi,który
 miał także dwa łany roli z łąką.W
 tym roku wzmiankowany kościół drewnia-
 ny p.w. śś.Filipa i Jakuba Ap.W 1552
 roku Skomlin był częściami w rękach
 trzech właścicieli;trzymał tu 10 łanów
 Szoff,21 osad-J.Wolicki,1 łan i karcz-
 mę-Krzykowski.Już w 1564 r. wieś króle
 wsczyną w posiadaniu Jana Wolickie-
 go.W 1663 roku w miejscowym kościele
 wprowadzono bractwo Aniołów Stróżów.
 W 1720 roku stary kościół drewniany na-
 prawiony został staraniem właściciela
 części Skomlina-Władysława Zawadzkiego
 herbu Korzbok.W 1737 r.(1741?) ta świę-
 tynia spaliła się od uderzenia pioru-
 na.W 1746 roku(1740?) wzniesiono nowy
 drewniany kościół staraniem właścicie-
 la części wsi Władysława Bartochowskie

Wkładkę założył: **5.Małyшко 1997 r.** (imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: **MNR-Szreniawa**

go. Z rodziną Bartochowskich należy wiązać budowę drewnianego spichlerza folwarcznego w 1777 roku. Do tej rodziny majątek należał również w 1835 roku kiedy to z ich funduszy pobudowano wieżę murowaną na cmentarzu przykościelnym. Wtedy Skomlin należał prawdopodobnie do Stanisława i Kazimierza Bartochowskich. W 1872 roku cała wieś liczyła 94 dymów i 867 mieszkańców. W 1885 roku we wsi było 167 dymów a w folwarku - 7 dymów i 38 mieszkańców. Budowę większości obiektów folwarcznych - obecnie silnie przekształconych i o zmienionej funkcji - zrealizowano w IV ćw. XIX wieku a dom rządcy i kuchnię dworską prawdopodobnie na p. XX w. W 1885 roku całe dobra Skomlin liczyły 2037 mórg i składała się z folwarków: Skomlin, Bolkowszczyzna, Toplin, Walenczyzna, Klassak a także osady Ług. Sam folwark skomliński w tym czasie liczył 586 mórg ziemi ornej i ogrodów, 98 mórg łąk, 66 morgi pastwisk, 26 morgi nieużytków pod drogami i podwórzami. Stosowano płodozmian 13 polowy. Zabudowa folwarczna składała się z 18 budynków murowanych i 19 budynków drewnianych. Już w 1912 roku majątek należał do Ignacego Bąkowskiego. Oszacowany był on wtedy na 103201 rubli i zadłużony w Towarzystwie Kredytowym Ziemskim na 49650 rubli. W rękach Ignacego Bąkowskiego posiadłość skomlińska była do lat 40. XX wieku. Po wojnie włości folwarczne uległy parcelacji, rozparcelowano także podwórze, część jego przeszła w ręce Gminnej Spółdzielni (ze spichlerzem) a w parku urządzono obejście szkolne (szkoła pobudowana w miejsce dworu).